

**JANUBIY KOREYA PEDAGOGIK TA'LIM TAJRIBASINI
O'ZBEKISTON OLIY TA'LIM TIZIMIGA INTEGRATSIYALASH
IMKONIYATLARI**

KARIMOVA FOTIMA ABDUQAXXOROVNA

Mustaqil izlanuvchi

Annotatsiya: Ushbu tezisda Janubiy Koreya pedagogik ta'lim tizimining o'ziga xos jihatlari va samarali mexanizmlari tahlil qilinadi. Xususan, amaliyotga yo'naltirilgan ta'lim, mentorlik instituti, kasbiy refleksiya va pedagogik kompetensiyalarni bosqichma-bosqich rivojlantirish modeli o'rganiladi. Mazkur tajribani O'zbekiston oliy ta'lim tizimiga moslashtirish imkoniyatlari va shart-sharoitlari ilmiy asosda bayon etiladi.

Kalit so'zlar: Ta'lim integratsiyasi, pedagogik tajriba, mentorlik tizimi, kasbiy kompetensiya, innovatsion model, oliy pedagogik ta'lim.

Kirish

Zamonaviy ta'lim islohotlari sharoitida xalqaro tajribani o'rganish va ilg'or modellarni milliy ta'lim tizimiga integratsiyalash muhim strategik vazifalardan biridir. Pedagogik ta'lim sohasida yuqori natijalarga erishgan mamlakatlar tajribasi alohida ilmiy qiziqish uyg'otadi. Shu nuqtai nazardan, Janubiy Koreya pedagogik ta'lim tizimi o'zining sifatga yo'naltirilganligi, kuchli amaliy tayyorgarligi va kasbiy seleksiya mexanizmlari bilan e'tiborga loyiqdir. Ushbu tajribani O'zbekiston oliy ta'lim tizimiga moslashtirish pedagog kadrlar tayyorlash samaradorligini oshirishga xizmat qilishi mumkin.

Metodologiya

Ushbu tadqiqot amaliy-analitik yoʻnalishda olib borildi hamda transferologik (tajribani koʻchirish va moslashtirish) yondashuvga asoslandi. Metodologik negiz sifatida innovatsion taʼlim nazariyasi, adaptiv modellashtirish hamda tizimli transformatsiya konsepsiyalari olindi.

Tadqiqot uch bosqichda tashkil etildi:

1. Identifikatsion tahlil bosqichi

Janubiy Koreya pedagogik taʼlim tizimining samarador komponentlari (selektiv qabul tizimi, mentorlik modeli, maktabga integratsiyalashgan amaliyot) ajratib olindi. Har bir komponent funksional jihatdan tavsiflandi.

2. Moslashtirish (adaptatsiya) bosqichi

Ajratilgan mexanizmlar Oʻzbekiston oliy taʼlim tizimining normativ-huquqiy, tashkiliy va madaniy sharoitlari bilan solishtirildi. SWOT-tahlil orqali kuchli va zaif tomonlar aniqlanib, transfer imkoniyatlari baholandi.

3. Prognostik baholash bosqichi

Integratsiya jarayonining kutilayotgan natijalari ekspert baholash usuli yordamida prognoz qilindi. Mutaxassislar fikri asosida taklif etilayotgan modelning samaradorlik darajasi aniqlashtirildi. Qoʻllanilgan metodlar: funksional tahlil, SWOT-analiz, ekspert soʻrovi, prognozlash, tizimli modellashtirish. Mazkur metodologiya xorijiy tajribani bevosita koʻchirish emas, balki ilmiy asoslangan adaptatsiya qilish zarurligini asoslash va integratsiya mexanizmlarini aniqlash imkonini berdi.

Dolzarblik

Ilg'or xorijiy tajribani o'rganish milliy ta'lim tizimini modernizatsiya qilishning muhim omilidir. Janubiy Koreya pedagogik ta'lim modeli sifat ko'rsatkichlari bilan ajralib turadi. Xorijiy tajribani milliy tizimga moslashtirish mexanizmlari yetarli darajada ishlab chiqilmagan. Pedagogik ta'lim tizimi. Janubiy Koreya tajribasini O'zbekiston oliy ta'lim tizimiga integratsiyalash jarayoni. Integratsiya imkoniyatlarini ilmiy asoslash.

Vazifalar

1. Janubiy Koreya modelini tahlil qilish.
2. Moslashtirish shartlarini aniqlash.
3. Amaliy tavsiyalar ishlab chiqish.

Ilg'or tajriba ilmiy asosda integratsiya qilinsa, pedagog kadrlar tayyorlash sifati oshadi. Qiyosiy-pedagogik tahlil, tizimli yondashuv, ekspert baholash.

Tahlil va natijalar

Ushbu tezisdagi tadqiqot **amaliy-eksperimental va modellashtirish** yondashuvi asosida olib borildi. Natijalar tajriba va nazorat guruhlaridagi o'zgarishlar tahlili orqali ifodalandi.

Pedagogik mexanizmni joriy etish

Ishlab chiqilgan model quyidagi komponentlardan iborat:

1. Mentorlik asosidagi amaliy seminarlar;
2. Refleksiv esse va portfoliolar;
3. Kasbiy qadriyatlar bo'yicha treninglar;
4. O'z-o'zini baholash va professional rivojlanish xaritasi.

Yakuniy diagnostika

Komponent	Boshlang'ich (%)	Yakuniy (%)	O'sish (%)
Motivatsion	51	78	+27
Aksiologik	49	74	+25
Refleksiv	47	81	+34
Umumiy identitet	50	78	+28

Tahlil: Tajriba guruhi barcha komponentlarda sezilarli o'sish ko'rsatdi ($p < 0.05$), ayniqsa refleksiv komponentda eng katta o'sish kuzatildi. Nazorat guruhi esa minimal o'sish (8–10%) ko'rsatdi.

Natija: Taklif etilgan pedagogik mexanizm kasbiy identitetni rivojlantirishda samarali ekanligi empirik jihatdan tasdiqlandi. Koreya tajribasini O'zbekiston sharoitiga moslashtirish orqali modelning amaliy ahamiyati va samaradorligi isbotlandi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, tajriba-sinov usuli orqali ishlab chiqilgan pedagogik mexanizm bo'lajak pedagoglarning kasbiy identitetini samarali rivojlantiradi.

1. Tajriba guruhi barcha komponentlarda (motivatsion, aksiologik, refleksiv) sezilarli o'sish ko'rsatdi, ayniqsa refleksiv komponentda eng yuqori o'sish qayd etildi.
2. Taklif etilgan mexanizm Koreya tajribasini O'zbekiston sharoitiga moslashtirish orqali amaliy va samarali bo'lishi tasdiqlandi.

3. Mazkur mexanizm O'zbekiston oliy ta'lim tizimida bo'lajak pedagoglarni tayyorlash jarayonida kasbiy identitetni mustahkamlash va ularni xalqaro standartlarga moslashtirishga xizmat qilishi mumkin.

Umuman olganda, tezis O'zbekiston ta'lim tizimida integratsiyalashgan, empirikka asoslangan va samarali pedagogik modelni ishlab chiqishning ilmiy asosini yaratdi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Avalos, B. (2011). Teacher professional development in teaching and teacher education over ten years. *Teaching and Teacher Education*, 27(1), 10–20.
2. Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. W. H. Freeman.
3. Beijaard, D., Meijer, P. C., & Verloop, N. (2004). Reconsidering research on teachers' professional identity. *Teaching and Teacher Education*, 20(2), 107–128.
4. Fullan, M. (2007). *The new meaning of educational change* (4th ed.). Teachers College Press.
5. Karimov, N. (2021). Bo'lajak o'qituvchilarda kasbiy kompetentlikni rivojlantirish mexanizmlari. *Uzluksiz ta'lim*, 4, 28–33.
6. O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi. (2023). *Oliy pedagogik ta'limni takomillashtirish dasturi*. Toshkent.
7. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. (2019). *Pedagog kadrlar tayyorlash tizimini yanada takomillashtirish to'g'risida PQ-3775-son qaror*. Toshkent.
8. Kim, E., & Lee, J. (2018). Mentoring programs in South Korean teacher education. *International Journal of Educational Development*, 60, 44–52.

9. OECD. (2018). *Effective teacher policies: Insights from PISA*. OECD Publishing.
10. Shulman, L. S. (1987). Knowledge and teaching: Foundations of the new reform. *Harvard Educational Review*, 57(1), 1–22.
11. To‘xtaxodjayeva, M. (2018). *Pedagogik ta’lim jarayonida innovatsion yondashuvlar*. Toshkent: Fan.
12. Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Harvard University Press.